

Esitys pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasa- painottamisesta annetun direktiivin täytäntöön- panosta

Lausuntotiivistelmä

Esitys pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta annetun direktiivin täytäntöönpanosta

Lausuntotiivistelmä

Satu Pentikäinen

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Oikeusministeriö

CC BY-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-400-959-1

ISSN pdf: 2490-1172

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2024

Esitys pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta annetun direktiivin täytäntöönpanosta Lausuntotiivistelmä

Oikeusministeriön julkaisu, Mietintöjä ja lausuntoja 2024:9		Teema	Mietintöjä ja lausuntoja
Julkaisija	Oikeusministeriö		
Tekijä/t Kieli	Satu Pentikäinen suomi	Sivumäärä	19

Tiivistelmä

Hieman yli puolet lausunnonantajista kannattaa direktiivin säännösten täytäntöönpanoon ehdotettua mallia, jonka tavoitteena on panna direktiivi täytäntöön vähimmäisvaatimuksin ja jättää tilaa itsesääntelylle. Toisaalta noin puolet lausunnonantajista pitää ehdotettua soveltamisalaa liian kapeana tai toivoi täytäntöönpanoon korkeampaa tavoitetasoa.

Suurin osa lausunnonantajista kannattaa direktiivin mukaista 40 prosentin kiintiötavoitetta. Usea lausunnonantaja tuo esiin, että direktiivin liitteessä olevat pyörityssäännöt olisi hyvä saattaa laintasolle. Myös ehdotettu raportointimalli saa valtaosalta lausunnonantajista kannatusta. Osa kuitenkin kiinnittää huomiota seuraamusjärjestelmän puutteellisuuteen tai epäselvyyteen.

Jäsenvaltio-optioiden käyttäminen jakaa lausunnonantajien mielipiteitä. Option käyttämistä kannattavat lausunnonantajat pitävät hyvänä, että optioiden käyttö jättää tilaa itsesääntelylle. Option käyttämättä jättämistä kannattavat katsovat, että säännösten käyttöönotto nopeuttaisi sukupuolijakauman kehitystä.

Lähes kaikki lausunnonantajat kannattavat ehdotusta siitä, että Keskuskauppakamari toimisi sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyhtiöissä edistävänä, analyysoivana, seuraavana ja tukevana toimielimenä. Osa lausunnonantajista kannattaa kuitenkin lisäksi tasa-arvovaltuutetun nimeämistä tehtävään Keskuskauppakamarin ohella.

Asiasanat osakeyhtiö, pörssiyhtiö, osuuskunta, sukupuolten tasa-arvo, tasa-arvopoliittika

ISBN PDF 978-952-400-959-1 **ISSN PDF** 2490-1172

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-959-1>

Propositionen om genomförande av direktivet om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag Remissammandrag

Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2024:9		Tema	Betänkanden och utlåtanden
Utgivare	Justitieministeriet		
Författare	Satu Pentikäinen		
Språk	finska	Sidantal	19

Referat

Något över hälften av remissinstanserna understöder den modell som föreslås för genomförandet av bestämmelserna i direktivet och som syftar till att genomföra direktivet enligt den lägsta kravnivån och lämna utrymme för självreglering. Cirka hälften av remissinstanserna anser däremot att det föreslagna tillämpningsområdet är för snävt eller önskade att genomförandet ska ske på en högre målnivå.

Den största delen av remissinstanserna understöder direktivets mål på 40 procent. Flera remissinstanser lyfter fram att skulle vara bra att de avrundningsregler som finns i bilagan till direktivet tas in på lagnivå. Också den föreslagna rapporteringsmodellen får understöd av majoriteten av remissinstanserna. En del fäster dock uppmärksamhet vid att påföljdssystemet är bristfälligt eller oklart.

Användningen av medlemsstatsoptioner delar remissinstansernas åsikter. De remissinstanser som understöder användningen av optioner anser det vara bra att användningen av optioner lämnar utrymme för självreglering. De som understöder att optioner inte används anser att införandet av bestämmelserna skulle påskynda utvecklingen när det gäller könsfördelningen.

Nästan alla remissinstanser understöder förslaget om att Centralhandelskammaren ska vara ett organ som främjar, analyserar, följer upp och stöder en jämlik representation av könen i börsbolag. En del av remissinstanserna understöder dock också att jämställdhetsombudsmannen utnämns till uppgiften vid sidan av Centralhandelskammaren.

Nyckelord aktiebolag, börsbolag, andelslag, jämställdhet mellan könen, jämställdhetspolitik

ISBN PDF 978-952-400-959-1 **ISSN PDF** 2490-1172

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-959-1>

Sisältö

1	Johdanto	6
1.1	Esitysluonnos ja lausuntokierros	6
1.2	Yhteenveto lausunnoista	8
1.2.1	Yleiset lausunnot esityksestä.....	8
1.2.2	Yksityiskohtaiset lausunnot esityksestä	8
2	Yleiset lausunnot esityksestä	11
3	Yksityiskohtaiset lausunnot esityksestä	12
3.1	Soveltamisalaa koskevat ehdotukset (OYL 6 luvun 9 a § ja OKL 6 luvun 9 a §).....	12
3.2	Ehdotettu kiintiötavoite (OYL 6 luvun 9 a § ja OKL 6 luvun 9 a §)	13
3.3	Ehdotettu raportointi (VMA 7 §:n 5 kohta).....	14
3.4	Ehdotus sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyhtiöissä edistävästä toimielimestä (kauppakamarilaki 2 § 3 mom. 5 kohta)	15
3.5	Jäsenvaltio-optioiden käyttäminen.....	16
3.6	Ehdotukset rekrytointiprosessia koskevien säännösten täytäntöönpanosta (OYL 6 luvun 9 b § ja OKL 6 luvun 9 b §).....	17
3.7	Ehdotetut seuraamukset	18
3.8	Muut näkemykset direktiivin täytäntöönpanoon liittyen.....	19

1 Johdanto

1.1 Esitysluonnos ja lausuntokierros

Pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä annettu direktiivi (EU) 2022/2381 julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä joulukuussa 2022. Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön 28.12.2024 mennessä. Esitysluonnos sisältää ehdotukset tarpeellisiksi lainsäädäntömuutoksiksi direktiivin täytäntöön panemiseksi Suomessa.

Esitysluonnoksesta järjestettiin avoin lausuntokierros Lausuntopalvelussa 18.12.2023 – 1.2.2024.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunto seuraavilta 68 taholta. Lausunnon antaneet on merkitty *:llä.

Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu

Akava ry*

Arvopaperimarkkinayhdistys ry (AMY)*

Business and Professional Women Finland ry

Business Finland Oy

Directors' Institute Finland - Hallitusammattilaiset ry (DIF)*

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry (EK)*

Elinkeinoelämän valtuuskunta

Eläkesäätiöyhdistys – ESY ry

Eurooppalaiset ry

European Women on Boards*

Fem-R

FIBS (Finnish Business & Society)

Finanssiala ry*

Finanssivalvonta*

Finnish Business Angels Network ry

Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta

Helsingin yliopisto, sukupuolentutkimuksen oppiaine (humanistinen tiedekunta)

Juristiliitto - Juristförbundet*

Jyväskylän yliopisto

Kauppan liitto ry

Keskuskauppakamari ry*
Kirjanpitolautakunta
Lapin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta
Listayhtiöiden neuvottelukunta
Miesjärjestöjen Keskusliitto* (MJKL)
Miesten tasa-arvo ry* (MTA)
Mothers in Business MIB ry
Naisjärjestöjen Keskusliitto* (NJKL)
Naisjärjestöt yhteistyössä NYTKIS
Nasdaq Helsinki Oy*
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Osuustoimintakeskus Pellervo ry* (Pellervo)
Patentti- ja rekisterihallitus
Perheyritysten liitto ry
Professoriliitto
Pääomasijoittajat (FVCA) ry*
Pörssisäätiö*
Solidium Oy*
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry* (SAK)
Suomen Asianajajaliitto* (Asianajajaliitto)
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Osakesäästäjät ry
Suomen Pankki
Suomen Pörssisäätiö sr*
Suomen Sijoitusanalyttikot ry
Suomen Taloushallintoliitto ry
Suomen Tilintarkastajat ry*
Suomen Uusyrityskeskukset ry
Suomen yhtiöoikeusyhdistys ry
Suomen Yrittäjät ry*
Säätiöt ja rahastot ry
Tampereen yliopisto, johtamisen ja talouden tiedekunta
Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (Tane)*
Tasa-arvovaltuutetun toimisto*
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Tieteentekijöiden liitto
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry*
Turun yliopisto, kauppakorkeakoulu
Turun yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta

Työ- ja elinkeinoministeriö*
Työeläkevakuuttajat TELA ry*
Vaasan yliopisto, kauppatieteiden tiedekunta
Valtioneuvoston kanslia (omistusohjausosasto)
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö*

Kaiken kaikkiaan lausuntoja annettiin 30. Edellä mainittujen lisäksi lausunnon toimittivat seuraavat 2 tahoa.

BPW Finland (BPW)
Ammattiliitto Pro ry

Työeläkevakuuttajat TELA ry ilmoitti, että asiasta ei ole lausuttavaa.

1.2 Yhteenveto lausunnoista

1.2.1 Yleiset lausunnot esityksestä

Hieman yli puolet lausunnonantajista kannattaa direktiivin säännösten täytäntöönpanoon ehdotettua mallia, jonka tavoitteena on panna direktiivi täytäntöön vähimmäisvaatimuksin ja jättää tilaa itsesääntelylle. Toisaalta noin puolet lausunnonantajista pitää ehdotettua soveltamisalaa liian kapeana tai toivoi täytäntöönpanoon korkeampaa tavoitetasoa.

1.2.2 Yksityiskohtaiset lausunnot esityksestä

Soveltamisalaa koskevat ehdotukset

Hieman yli puolet lausunnonantajista kannattaa ehdotusta siitä, että ehdotettua sääntelyä sovellettaisiin vain direktiivin reunaehtojen kokorajojen mukaisiin yhtiöihin. Lausunnonantajat kiinnittävät huomiota myös säännöksen muotoilun täsmentämiseen mm. direktiivin määritelmän, pyörityssääntöjen, otsikoinnin ja siirtymäsäännöksen osalta. Noin puolet kannattaa ehdotusta laajempaa soveltamisalaa esimerkiksi laajentamalla sääntelyä kaikkiin pörssiyhtiöihin. Lausunnonantajat pitävät tärkeänä, että pk-yritysten sukupuolijakauman edistämiseen kiinnitetään huomiota direktiivin mukaisesti.

Ehdotettu kiintiötavoite (OYL 6 luvun 9 a § ja OKL 6 luvun 9 a §)

Suurin osa lausunnonantajista kannattaa direktiivin mukaista 40 prosentin kiintiötavoitetta. Usea lausunnonantaja tuo esiin, että direktiivin liitteessä olevat pyörityssäännöt olisi hyvä saattaa laintasolle. Toisaalta muutamat lausunnonantajat ehdottavat, että säännös muotoillaan vastaavasti kuin päivitettävänä olevan hallinnointikoodin suosituksissa (naiset ja miehet tasapuolisesti edustettuina). Lausunnonantajien näkemykset eroavat kuitenkin siinä, että osa katsoo kiintiön soveltamisen kaikkiin hallintoelinpaikkoihin (ml. toimiva johto) perustelluksi.

Ehdotettu raportointi (VMA 7 §:n 5 kohta)

Suurin osa lausunnonantajista kannattaa pääosin ehdotettua raportointimallia. Lausunnonantajat kiinnittävät huomiota mm. säännöksen muotoiluun, jossa olisi täsmennettävä tavoitteiden saavuttamisen aikataulu ja rajanveto monimuotoisuus- ja sukupuolitavoitteiden välillä. Lisäksi muutama lausunnonantaja tuo esiin, että direktiivin mukaan tiedot on eriteltävä toimivaan johtoon kuuluvien ja kuulumattomien hallintoelinten jäsenten osalta.

Ehdotus sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyrityksissä edistävästä toimielimestä (kauppakamarilaki 2 § 3 mom. 5 kohta)

Lähes kaikki lausunnonantajat kannattavat ehdotusta siitä, että Keskuskauppamari toimisi sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyrityksissä edistäväenä, analysoivana, seuraavana ja tukevana toimielimenä. Osa lausunnonantajista kannattaa kuitenkin lisäksi tasa-arvovaltuutetun nimeämistä tehtävään Keskuskauppamarin ohella. Lausunnonantajat kiinnittävät lisäksi huomiota siihen, että myös pk-yrityksiä olisi kannustettava sukupuolijakauman tasapainottamiseen.

Jäsenvaltio-optioiden käyttäminen

Jäsenvaltio-optioiden käyttäminen jakaa lausunnonantajien mielipiteitä. Option käyttämistä kannattavat lausunnonantajat pitävät hyvänä, että optioiden käyttö jättää tilaa itsesääntelylle. Option käyttämättä jättämistä kannattavat katsovat, että säännösten käyttöönotto nopeuttaisi sukupuolijakauman kehitystä.

Ehdotukset rekryointiprosessia koskevien säännösten täytäntöönpanosta (OYL 6 luvun 9 b § ja OKL 6 luvun 9 b §)

Rekryointiprosessia koskevien säännösten täytäntöönpanoa koskevat ehdotukset jakoivat mielipiteitä. Osa jäsenvaltio-option käyttämisestä kannattavista lausunnonantajista ehdottaa, että säännösten soveltamisesta säädettäisiin pykälätasolla tai vaihtoehtoisesti valtioneuvostolle tai oikeusministeriölle säädettävällä asetuksenantovaltuudella. Lausunnonantajat tuovat esiin myös, että säännösten täytäntöönpanoa olisi arvioitava tasa-arvolain kontekstissa syrjintäsäännökset huomioiden.

Ehdotetut seuraamukset

Noin puolet kannattaa ehdotettua seuraamusjärjestelmää. Muut lausunnonantajat kiinnittävät huomiota seuraamusjärjestelmän puutteellisuuteen tai epäselvyyteen. Muutamia lausunnonantajia ehdottaa seuraamusten sijoittamista tasa-arvolakiin, jolloin myös syrjintäkielto tulisi huomioiduksi.

Muut näkemykset direktiivin täytäntöönpanoon liittyen

Lausunnonantajat esittävät lisäksi muita näkemyksiä direktiivin täytäntöönpanoon liittyen. Lausunnonantajat kiinnittävät huomiota mm. nimitystoimikuntien käytäntöjen ja sukupuolivaikutusten täsmentämisen suhteen. Lisäksi muutama lausunnonantaja kiinnittää huomiota sukupuolten monimuotoisuuden huomiointiin.

2 Yleiset lausunnot esityksestä

Keskuskaupakamari, Nasdaq Helsinki Oy, AMY, TEM ja EWOB kannattavat direktiivin säännösten täytäntöönpanoon ehdotettua mallia, jonka tavoitteena on panna direktiivi täytäntöön vähimmäisvaatimuksin ja jättää tilaa itsesääntelylle. *EWOB* toteaa, että direktiivin edellyttämät sanktiot direktiivin noudattamatta jättämiseen on syytä lisätä lakiehdotukseen. Myös *EK, SY, Pellervo, Suomen Tilintarkastajat ja MJKL* kannattavat lähtökohtaisesti esitysluonnoksen ehdotuksia. Suomen Tilintarkastajat toteaa, että esitysluonnoksessa ei ole huomioitu sukupuolten monimuotoisuutta. *Finanssivalvonta ja Valtiovarainministeriö* kannattavat esitettyjä muutoksia ja esittävät esitysluonnokseen yksityiskohtaisia muutoksia.

BPW ja Juristiliitto pitävät esitysluonnosta tärkeänä tasa-arvon toteutumisen edistämisessä.

Pörssisäätiö, Akava, Tane ja Asianajajaliitto pitävät esityksessä ehdotettua soveltamisalaa kapeana. *Tasa-arvovaltuutettu, NJKL ja STTK* korostavat, että direktiivin täytäntöönpanossa olisi mahdollisuuksia korkeampaan tavoitetasoon. *Ammattiliitto Pro ja SAK* pitävät tärkeänä, että direktiivi pantaisiin täytäntöön ilman kansallisia optioita. *Akava, Tasa-arvovaltuutettu, STTK ja Ammattiliitto Pro* pitävät ehdotettua seuraamusjärjestelmää puutteellisena tai epäselvänä. Em. lausunnonantajat toteavat myös, että pk-yritysten sukupuolijakauman tasapainottamiseen tulisi kohdistaa menettelytapoja. *Tane, STTK ja Ammattiliitto Pro* esittävät lisäksi esitysluonnokseen muita yksityiskohtaisia kommentteja.

Solidium pitää tärkeänä, että huomiota kiinnitetään jatkossa monimuotoisuuden edistämiseen yritysten urapoluilla.

Finanssiala katsoo, että esitysluonnoksessa ehdotetaan direktiivin yli menevää kansallista lisäsääntelyä. *DIF* pyytää vielä pohtimaan, onko osakeyhtiölaki paras vaihtoehto säännösten sijoittamiselle.

MTA tuo esiin yksityiskohtaisia huomioita mm. juridisen ja biologisen sukupuolen käsitteistä sekä asevelvollisuutta ja korkea-asteen opintopaikkoja koskevista kiintiöistä.

3 Yksityiskohtaiset lausunnot esityksestä

3.1 Soveltamisalaa koskevat ehdotukset (OYL 6 luvun 9 a § ja OKL 6 luvun 9 a §)

Keskuskauppakamari, AMY, Pääomasijoittajat, TEM ja EWOB kannattavat ehdotusta siitä, että ehdotettua sääntelyä sovellettaisiin vain direktiivin reunaehto- ja kokorajojen mukaisiin yhtiöihin. *Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, EK, SY, Pellervo ja AMY* esittävät lisäksi yksityiskohtaisia huomioita säännösten muotoilusta, joka ei kokonaisuudessaan vastaa direktiivin määritelmää. Myös mm. *Keskuskauppakamari, AMY ja EK* ehdottavat muutoksia säännösten sanamuotojen otsikoitiin ("suurissa pörssi-yhtiössä" korvattaisiin "eräissä pörssi-yhtiöissä").

DIF kiinnittää huomiota direktiivin mukaisten pyörityssääntöjen soveltamiseen prosentuaalisen tavoitteen saavuttamisessa sekä siirtymäsäännökseen. *Suomen Tilintarkastajat* toteaa, että soveltamisedellytysten kriteerien lukumäärän olisi vastattava kirjanpitolakia. *Finanssiala* ehdottaa yksityiskohtaisia muutoksia säännösten muotoiluun mm. sen osalta, että säännösten soveltamisen laskentatapa koskee konsernin emoyhtiötä.

Keskuskauppakamari ja AMY kannattavat ehdotusta siitä, että säännösten soveltamisen edellytyksenä on kokokriteerien täytyminen kahdella peräkkäisellä tilikaudella.

BPW toteaa, että esitys on hyvä lähtökohta. Myös *Juristiliitto* toteaa, että soveltamisalan ollessa rajattu hallinnointikoodin myötä hyvät käytännöt voivat heijastua pienempiin yrityksiin.

Solidium toteaa, että yrityssääntelyyn tulisi puuttua mahdollisimman vähän. *Pellervo* toteaa, että sääntelyä ei tulisi laajentaa osuuskuntiin.

Akava, Tasa-arvovaltuutettu, STTK, Ammattiliitto Pro, Asianajajaliitto ja SAK kannattavat esitysluonnosta laajempaa soveltamisalaa. Myös *STM* esittää harkittavaksi, että säännösten soveltamisessa harkittaisiin direktiivin reunaehtoja laajempaa soveltamisalaa niin, että erikokoisten yritysten osalta voitaisiin soveltaa porrastettua täytäntöönpanoa. *Akava* kannattaa soveltamisalan laajentamista vähintään keskisuuriin yrityksiin tai kaikkiin listattuihin yrityksiin niin, että soveltamisalan ulkopuolelle jäävien yritysten määrä olisi mahdollisimman pieni ja että ei poikettaisi

mm. tilintarkastuslain suuren pörssiyrityksen määritelmästä. Vastaavasti Akava, Ammattiliitto Pro ja Asianajajaliitto kannattavat sääntelyn soveltamista kaikkiin pörssiyrityksiin. Myös *NJKL* toteaa, että sukupuolijakauman tasapainottamiseksi olisi mahdollista toteuttaa pidemmälle meneviä toimenpiteitä. Lisäksi *Tane* huomauttaa, että pk-yritysten sukupuolijakauman edistämiseen konkreettisin keinoin olisi kiinnitettävä huomiota.

3.2 Ehdotettu kiintiötavoite (OYL 6 luvun 9 a § ja OKL 6 luvun 9 a §)

Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, Akava, Juristiliitto, AMY, Pääomasijoittajat, Asianajajaliitto, TEM ja EWOB kannattavat 40 prosentin kiintiötavoitetta (vast. direktiivin 5(1)(a) artikla).

Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, AMY, TEM, SY, Pellervo, Suomen Tilintarkastajat ja Finanssiala ehdottavat, että lakiin lisättäisiin pyörityssäännöt ja/tai perustelujen sanamuotoja selvennettäisiin. *Keskuskauppakamari, AMY, EK, SY* ja *Pääomasijoittajat* ehdottavat vaihtoehtoista muotoilua, jonka mukaan naiset ja miehet ovat hallituksessa tasapuolisesti edustettuina (vastaavasti kuin hallinnointikoodin uudessa luonnoksessa). *EK* katsoo, että säännöksen perusteluissa tulisi korostaa, että kiintiö on tavoite.

Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota myös siihen, että voimaantulosäännökseen on vielä lisättävä siirtymäsäännös ja että perusteluissa tulisi ottaa kantaa tilanteisiin, joissa hallituksen kokoonpano muuttuu kesken hallituksen toimikauden esimerkiksi jäsenen eroamisen johdosta (vastaavasti *AMY*). Lisäksi *DIF* tuo esiin, että lain soveltaminen voi käytännössä johtaa tilanteisiin, joissa kandidaattipooli voi olla jo valmiiksi vähäinen. *Finanssiala* pitää tärkeänä, että hallintoedustajien asemaa hallituspaikkojen osalta selvennetään perusteluissa ja että yhtiön tarve suojata liikesalaisuutensa otetaan huomioon.

BPW katsoo perustelluksi konkreettisen kiintiön, myös *STTK* ja *Ammattiliitto Pro* hyväksyvät ehdotuksen. *SAK* toteaa, että kiintiötavoitteessa olisi syytä harkita kunnianhimoisempaa tavoitetasoa. *Tasa-arvovaltuutettu* kannattaa tasa-arvolakia vastaavaa säännöstä, jonka mukaan 40 prosentin edellytys tulisi koskea kaikkia hallintoelinpaikoja. Myös *NJKL, Tane, STTK* ja *Ammattiliitto Pro* nostavat lausunnoissaan esiin, että ehdotettu kiintiötavoite ei koske yritysten toimivaa johtoa. Lisäksi

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta pitää tärkeänä, että tavoitteen saavuttamista edellytetään jokaiselta soveltamisalaan kuuluvalta yritykseltä ja toteutumista seurataan aktiivisesti ainakin jo kerran ennen kesäkuuta 2026.

3.3 Ehdotettu raportointi (VMA 7 §:n 5 kohta)

Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, Juristiliitto, AMY, Asianajajaliitto, Valtiovarainministeriö ja EWOB kannattavat ehdotettua raportointimallia. Vastavasti *Pääomasijoittajat* toteaa, että raportointivelvollisuutta voidaan pitää oikeasuhtaisena direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi.

EK kannattaa, että hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä raportoidaan hallituksen sukupuolijakaumasta, mutta sen näkemyksen mukaan asetuksen ehdotus on yksityiskohtaisempi kuin mitä direktiivi edellyttää.

Keskuskauppakamari, *EK* ja *AMY* ehdottavat, että jatkovalmistelussa arvioitaisiin vielä tarkemmin, viittaako tavoite OYL/OKL 6:9a:n mukaiseen tavoitteeseen vai momentin 4 kohdassa liittyviin monimuotoisuustavoitteisiin. *DIF* tuo lisäksi esiin, että tavoitteiden saavuttamisen aikataulua olisi täsmennettävä.

Finanssivalvonta katsoo, että esityksen perusteluja tulisi täydentää maininnalla siitä, että esitetyt raportointivelvollisuudet päivitetään hallinnointikoodiin.

STTK ja *Ammattiliitto Pro* katsovat, että raportoinnin valvonta vaikuttaa osin hajanaiselta. Lausunnonantajat huomauttavat lisäksi, että direktiivin 7 artiklassa edellytetään, että tiedot on eriteltävä toimivaan johtoon kuuluvien ja kuulumattomien hallintoelinten jäsenten osalta.

BPW ja *Akava* kiinnittävät huomiota seuraamusjärjestelmän tehokkuuteen. Myös *Tasa-arvovaltuutettu* katsoo, että raportointivelvollisuus on sinänsä perusteltu, mutta sen käsityksen mukaan sisältöön ulottumaton valvonta ei anna mahdollisuutta direktiivin edellyttämiin seuraamuksiin.

SY:llä ja *Pellervolla* ei ole huomauttamista ehdotettuun raportointiin.

3.4 Ehdotus sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyhtiöissä edistävästä toimielimestä (kauppakamarilaki 2 § 3 mom. 5 kohta)

Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, EK, Pellervo, Juristiliitto, AMY, Pääomasijoittajat, Finanssiala, Asianajajaliitto, TEM ja EWOB kannattavat ehdotusta siitä, että Keskuskauppakamari toimisi sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyhtiöissä edistävänä, analysoivana, seuraavana ja tukevana toimielimenä. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan ehdotus korostaisi myös elinkeinoelämän itsesääntelyn merkitystä talouselämän päätöksentekoon liittyvän tasa-arvon edistämiseksi. EK korostaa, että perusteluissa olisi lisäksi todettava, että Keskuskauppakamarin olisi toimittava yhteistyössä kaikkien pörssiyhtiöitä edustavien elinkeinoelämän järjestöjen kanssa (vastaavasti EWOB tuo esiin yhteistyön sen kanssa).

Tasa-arvovaltuutettu pitää ehdotusta perusteltuna, mutta katsoo, ettei esityksessä ole riittävästi huomioitu oikeusturvan toteutumista silloin kun valitsematta jättäminen tapahtuu perusteettomasti sukupuolen perusteella. Myös *Tane* katsoo ehdotuksen perustelluksi, mutta kehottaa arvioimaan mm. miten direktiivin edellyttämät edistämisen- ja tukemiselvoitteet täytetään ja onko Keskuskauppakamarilla riittävät edellytykset kaikkien direktiivin sille edellyttämien tehtävien toteuttamiseen.

BPW, Akava ja NJKL kannattavat tasa-arvovaltuutetun nimeämistä toimielimen tehtävään (Keskuskauppakamarin ohella).

STTK esittää lausunnossaan, että toimielimen tehtävien ja tavoitteiden edistämisen seurantaan tulee kiinnittää huomiota siten, se mm. edistäisi menettelytapoja, joilla tuetaan ja kannustetaan pk-yrityksiä tasapainottamaan sukupuolijakaumaa kaikilla johdon tasoilla. Myös *SAK* kiinnittää huomiota siihen, että on tärkeä voida varmistua direktiivin vaatiman toiminnan tosiasiallisesta toteutumisesta. *Ammattiliitto Pro* pitää erikoisena, että Keskuskauppakamari olisi tukemassa ja seuraamassa direktiivin toimeenpanoa.

SY:llä ja DIF:llä ei ole huomautettavaa ehdotetun toimielimen suhteen.

3.5 Jäsenvaltio-optioiden käyttäminen

Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, Solidium, EK, Pellervo, DIF, AMY, Pääomasijoittajat, Asianajajaliitto, SY ja EWOB kannattavat direktiiviin sisältyvien jäsenvaltio-optioiden käyttämistä. Keskuskauppakamari, Pellervo, AMY ja EWOB toteavat, että optioiden käyttö jättää tilaa itsesääntelylle. EK esittää lisäksi esityksen kieliasuun liittyviä huomioita.

Juristiliitto katsoo, että option käyttäminen on perusteltua, jos se mahdollistaa valintaprosessin kehittämisen itsesääntelyn avulla siten, että direktiivin tavoite saadaan toteutettua parhailla mahdollisilla edellytyksillä sitouttaen yritykset toimenpiteisiin.

STM suhtautuu varauksellisesti option käyttämiseen, koska Suomi ylittää niukasti option käyttämisen edellytykseen tarvittavan prosenttimäärän. Viimeisten vuosien aikana naisten osuuden kasvu pörssiyritysten hallitusten jäsenistä on hidastunut.

NJKL katsoo, että direktiivin mahdollisimman kunnianhimoinen kansallinen täytäntöönpano olisi tehokkain keino vauhdittaa naisten osuuden kasvua päättävissä elimissä ja parantaa naisten urakehitysmahdollisuuksia.

Akava, Tasa-arvovaltuutettu, STTK, Ammattiliitto Pro ja SAK eivät kannata direktiiviin sisältyvien jäsenvaltio-optioiden käyttämistä. Akava katsoo, että vaatimusten käyttöönotto ei mm. edistä yritysten kannusteita läpinäkyvien prosessien kehittämiseen. STTK ja Ammattiliitto Pro eivät pidä riittävinä esityksen perusteluita siitä, että yhtiöillä ei olisi riittävästi aikaa sopeuttaa toimintaansa menettelyjen käyttöönottamiseksi. STTK:n ja Ammattiliitto Pron näkemyksen mukaan kyse olisi lähinnä prosessien uudelleenjärjestelystä ja pienemmistä muutoksista joissain yhtiöissä, ja rekrytointia koskevien vaatimusten soveltaminen voisi muuttaa prosessia systemaattisemmaksi ja ammattimaisemmaksi (vastaavasti SAK). SAK katsoo, että ratkaisu on ongelmallinen myös mm. syrjintään puuttumisen näkökulmasta. Myös *Tane* katsoo, että rekrytointia koskevien säännösten käyttöönotto tarjoaisi mahdollisuuden nopeuttaa kehitystä ja kannustaa yrityksiä arvioimaan kriittisesti omia valintamenettelyjään.

3.6 Ehdotukset rekrytointiprosessia koskevien säännösten täytäntöönpanosta (OYL 6 luvun 9 b § ja OKL 6 luvun 9 b §)

Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, EK ja AMY ehdottavat, että säännöksen soveltamisesta säädettäisiin pykälätasolla. Keskuskauppakamari ja AMY esittävät harkittavaksi myös, olisiko jäsenvaltio-option täytäntöönpano toteuttavissa kokonaan valtioneuvostolle tai oikeusministeriölle säädettävällä asetuksenantovaltuudella. Lisäksi *DIF, Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki ja AMY* nostavat esiin ehdotuksia säännösten muotoilun ja/tai perusteluiden suhteen mm. siitä, että säännöksen perusteluissa viitattaisiin hallinnointikoodiin tai listayhtiöiden neuvottelukunnan ohjeistukseen.

EWOB kannattaa direktiivin mukaista täytäntöönpanoa, joka perustuu kompetensien pohjalta tehtävään vertailuun, ja täytäntöönpanoa mikäli aliedustetun sukupuolen edustus laskee alle 30 %

Solidium pyytää kiinnittämään huomiota osakkeenomistajien nimitystoimikuntien käytännön työskentelytapoihin, joihin ehdotettu tiedonantoprosessi voi olla hankala sovittaa.

Tane pitää ehdotusta hyvänä, mutta kannustaa harkitsemaan, tulisiko pykälien astua voimaan samaan aikaan muun esityksen kanssa. *NJKL* katsoo, että jos jäsenvaltio-optiota sovelletaan, Suomen tulisi vahvistaa CEDAW-komitean suositukset kohdennetusta rekrytoinnista, tavoitteista ja seurantajärjestelmistä.

Tasa-arvovaltuutettu kiinnittää huomiota mm. siihen, että ehdotuksessa ei ole esitetty millaisia keinoja syrjintää epäilevällä aliedustettua sukupuolta olevalla hakijalla on saada tieto yritykseltä, mikäli tämä kieltäytyy sitä antamasta eikä siitä mitään oikeuskeinoja hakijalla on käytössään, jos hän tiedot saatuaan kokee tulleen syrjityksi valintapäätöstä tehtäessä. Tasa-arvovaltuutetun näkemyksen mukaan tasa-arvolaki tarjoaa direktiivin edellyttämää oikeussuojaa, joten tasa-arvolain soveltamisalaan tulisi lisätä direktiivin toimeenpano. Myös *SAK* katsoo, että seuraamusjärjestelmän kuvaus on puutteellinen mm. tasa-arvolain mukaisen hyvityksen osalta ja että direktiivin 6 artiklan 4 kohdan säännökset todistustaakasta tulisi huomioida.

BPW ja STTK lausuvat, että rekrytointiprosessia koskevia säännöksiä ei ole syytä jättää täytäntöönpanematta. *Ammattiliitto Pro* ja *STTK* huomauttavat lisäksi, että direktiivin 6 artiklan 1 ja 4 kohtien säännökset tulisi huomioida esityksessä kattavammin. Myös *Akava* tuo lausunnossaan esiin mm. että rekrytointiprosessin

heikkoudet voivat olla esteenä naisten etenemiselle ja että rekrytointia koskevalla sääntelyllä voitaisiin vaikuttaa nimitystoimielinten homogeeninen sukupuolijakaumaan.

Pääomasijoittajilla ja Asianajajaliitolla ei ole asiasta huomautettavaa.

3.7 Ehdotetut seuraamukset

Keskuskauppakamari, Nasdaq Helsinki, Pellervo, AMY ja Asianajajaliitto kannattavat ehdotettua seuraamusjärjestelmää. *EK:n* näkemyksen mukaan seuraamukset ovat pääosin ok.

Keskuskauppakamari, EK, AMY kiinnittävät huomiota yleisperusteluihin, joista lausunnonantajien näkemyksen mukaan tulisi poistaa viittaukset pätevyysvaatimukseen.

Juristiliitto korostaa pitäneensä tärkeänä, että seuraamukset sisällytetään osaksi lainsäädäntöä, jotta vaikutukset korostuvat. Juristiliitto pitää ehdotuksia kannatettavina ja toteaa, että tavoitteen toteuttamatta jäämistä ei ole kannattavaa säätää lainvastaiseksi OYL 21:1:n mukaisesti.

EWOB toteaa, että on tasa-arvolain mukaista, että tarvittaessa ehdokas voi vaatia perusteluja valinnalleen tai valitsematta jättämiselle yksityisesti. *EWOB* kannattaa seuraamusten kirjaamista lakiin, mikäli aliedustetun sukupuolen määrä laskisi alle 30 prosentin.

Tane esittää, että seuraamuksen riittävyttä arvioitaisiin uudelleen, mikäli soveltamisalaan kuuluvien yritysten hallituskokoonpanoissa ei tapahdu merkittävää kehitystä sukupuolijakauman suhteen.

BPW, Akava, Tasa-arvovaltuutettu, NJKL, STTK ja Ammattiliitto Pro korostavat, että seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. *Akavan, STTK:n ja Ammattiliitto Pron* näkemysten mukaan ehdotetut seuraamukset ovat puutteellisia ja/tai epäselviä. Tasa-arvovaltuutetun näkemyksen mukaan hallituksen jäsenen tehtävään valitsematta jättämisessä on kyse sukupuolisyrynnän kiellon piiriin kuuluvasta toiminnasta ja sitä pitäisi pystyä arvioimaan syrjintäkieltojen rikkomisena ja jonka seurauksena olisi muiden syrjintäkieltojen rikkomisen tavoin hyvitysseuraamus (tasa-arvolain 11 §). Myös Naisjärjestöjen Keskusliiton näkemyksen mukaan seuraamukset tulisi sijoittaa tasa-arvolakiin.

SY:llä, DIF:llä ja Pääomasijoittajilla ei ole asiasta huomautettavaa.

3.8 Muut näkemykset direktiivin täytäntöönpanoon liittyen

Keskuskauppakamari, AMY, EK ja Pääomasijoittajat esittävät yksityiskohtaisia muutosehdotuksia nykytilan kuvaukseen mm. nimitystoimikuntien työstä ja vaikutusarviointiosioon. Keskuskauppakamari kiinnittää myös huomiota sukupuolen moninaisuuden vaikutusten arviointiin jatkovalmistelun aikana. Myös *Nasdaq Helsinki* kiinnittää huomiota mm. terminologian selventämiseen.

Tasa-arvovaltuutettu kiinnittää huomiota siihen, että esityksen sukupuoli-vaikutuksia voidaan pitää varsin suppeina ja se, että tosiasiallisesti vaikuttaminen jätetään vain julkisille yhtiöille, on varsin vaatimaton tavoitteena kohti naisten aseman parantamista. Myös *STTK:n* ja *Ammattiliitto Pron* näkemysten mukaan vähimmäistason toimeenpano ei tule edistämään sukupuolten tasa-arvoa yhtiöiden johtotehtävissä niin tehokkaasti kun olisi tarvetta ja mahdollista.

Juristiliitto yhtyy arvioihin kiintiöiden varjopuolesta ja korostaa lainsäädännöllisten toimenpiteiden ohella myös muiden, yhteiskunnan, yhteisöjen ja yksilöiden arvoihin ja asenteisiin vaikuttavien ja kohdistuvien toimenpiteiden merkitystä.

Finanssivalvonta esittää, että AML 7 luvun 17 §:n asetuksenantovaltuutta koskevaan säännökseen tulisi lisätä viittaus kiintiödirektiiviin.

BPW korostaa mm. tiedotusta ja viestintää sääntelyn voimaantullessa.

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 Statsrådet
www.justitieministeriet.fi

ISSN 2490-1172 (PDF)
ISBN 978-952-400-959-1 (PDF)